

Tatiana SANDU

Caracteristica articulatorie și acustică a diftongului central /'uə/ din limba engleză

T.S. – doctorandă, Catedra de filologie engleză, U.S.M.

Statutul fonetico-fonematic și natura fonetică a diftongului central englez /'uə/ este o temă actuală și importantă din punct de vedere lingvistic și metodicodidactic, deoarece acest diftong prezintă dificultăți pentru vorbitorii de limba română. Predarea corectă și efectivă a diftongilor centrali englezi necesită cercetări suplimentare cu scopul de a determina particularitățile lor articulatorii și acustice ca: oscilografiera, spectrografiera, roentgencinematografiera.

Cercetătorii foneticieni definesc diftongul drept o îmbinare de două elemente vocalice rostite obligatoriu în cadrul uneia și aceleiași silabe. Diftongii sunt formați din două elemente, dintre care primul este principal, accentuat și formează silabă, iar cel de-al doilea este secundar, neaccentuat și nu formează silabă. Pentru continuitățile compuse este caracteristic fenomenul de glisare – trecerea rapidă de la primul element la cel de-al doilea.

În limba engleză deosebit de patru diftongi centrali clasici: /'uə/ /'iə/ /'eə/, /'ɔə/. Aceste continuități compuse, de regulă, se întâlnesc având accentul pe al doilea element /ə/, însă există cazuri, de asemenea, când ambele elemente sunt emise cu aceeași durată și intensitate, iar consoanele situate în fața acestor diftongi sunt articulate mai moale, fapt ce duce la modificarea nucleului acestor sunete compuse.

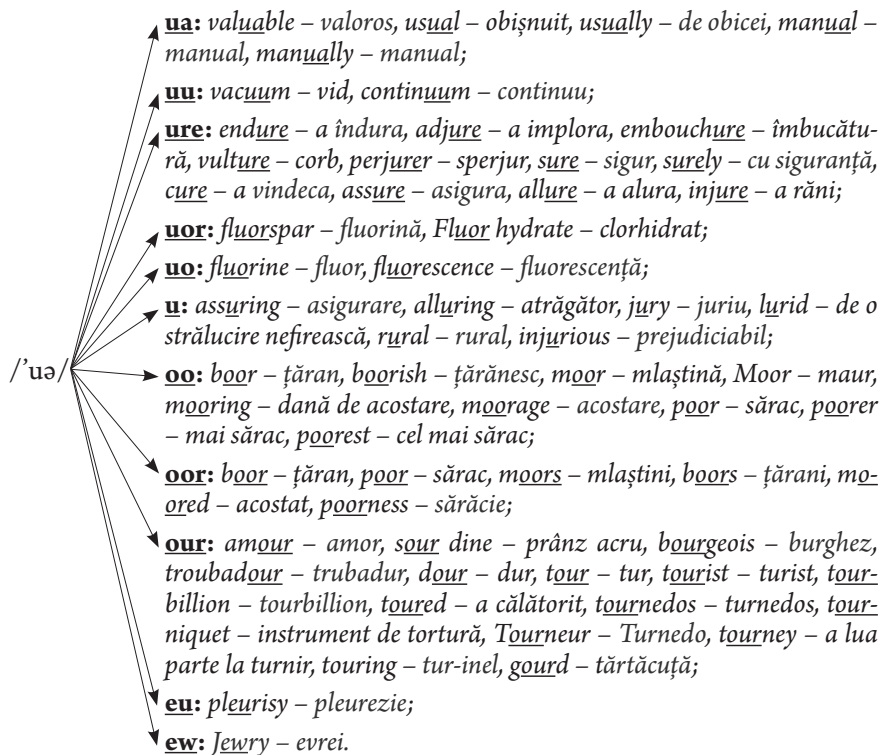
Studiul de față este o încercare de a prezenta sugestia metodico-didactice ce țin de predarea dif-

tongului /'uə/ și are scopul de a preveni greșelile tipice ale elevilor și studenților, care au tendința fie să palatalizeze primul monoftong [u], fie să-l prelungească și să omită al doilea element al diftongului /'uə/.

Caracteristica generală. Diftongul englez /'uə/ este un sunet compus, de lungă durată, descendent, se pronunță cu o singură intensitate și accentul cade pe primul lui component /u/. Acest element este esențial în structura diftongului /'uə/, formează centrul / nucleul diftongului, fiind pronunțat mai energic decât al doilea element, neaccentuat. La articularea și pronunțarea lui /u/ buzele sunt întinse foarte puțin, corpul limbii se plasează înainte, iar partea ei mijlocie este ridicată, spațiul dintre maxilare fiind destul de mic.

Diftongul ['uə], spre deosebire de toți ceilalți diftongi centrali englezi, apare în poziție inițială (rar): urd [*uəd*], Urdu ['uədu:], medială: cruel [*krvəl*], furious ['fjuəriəs], Stuart ['stjuət], lurid ['ljuərid], mural ['mjvərəl], finală: boor [*bvə*], poor [*pvə*], sure [*ʃvə*], cure [*kjvə*], manual ['mænjuəl], individual [*indivɪdjuəl*].

Ortografia tradițională engleză ne demonstrează că diftongul ['uə] este reprezentat grafemic prin unsprezece litere și îmbinări de litere ce constituie fonografemograma acestuia:

Caracteristica articulatorie. Rezultatele experimentale de ordin fiziologic și acustic, precum și analiza materialelor teoretice din domeniu permit să remarcăm că la articularea diftongului /'uə/ organele articulatorii își schimbă poziția și se caracterizează printr-o pronunțare glisantă. În sistemul organelor articulatorii ale rezonatorului bucal sunt înregistrate următoarele schimbări: maxilarul inferior se depărtează puțin de cel superior, distanța dintre incisivii inferiori și cei superiori fiind neînsemnată. Spațiul dintre buze formează o fisură rotundă, asemănătoare cu cea care apare la pronunțarea monoftongurilor englezi /o/ sau /u/. Poziția maxilarilor și a buzelor la articularea nucleului diftongului /'uə/ condiționează schimbarea formei și volumul rezonatorului labial și bucal. Spre deosebire de cazul monoftongului /o/, volumul cavității bucale este mai mare la articularea monoftongului /u/. Vârful limbii coboară în jos spre alveolele incisivilor inferiori, iar spinărușa limbii se ridică și se retrage spre palatul moale. Datorită acestor schimbări se îngustează trecerea dintre palatul moale și mușchiul limbii. Rezonatorul laringo-faringial la articularea monoftongului /u/ este mai îngust decât la cea a monoftongului /o/. Primul element al diftongului englez /'uə/ reprezintă un sunet vocalic posterior, avansat, închis, labial, asimetric.

La pronunțarea celui de-al doilea element /ə/ al diftongului poziția organelor articulatorii suferă următoarea modificare: maxilarul inferior coboară, distanța între buze se lărgiște, limba este plasată în mod plat, la fel ca la pronunțarea monoftongului – fonem al limbii engleze /ə/. Maxilarele fiind semideschise, între buza superioară și cea inferioară se formează o fisură de mărime medie, formă ovală. Spinărușa limbii este retrasă spre palatul moale, iar vârful limbii se apropie de incisivii inferiori.

Caracteristica acustică. În componența diftongului descendent /'uə/, la fel ca și în a altor diftongi din limba engleză, elementul principal /'u/ este dominant și posedă toate calitățile vocalice. Elementele diftongului /'uə/ sunt caracterizate atât prin spectrele sunetului /u/, cât și prin cele ale sunetului /ə/. La nivel de percepție spectrul primului element este caracterizat printr-o intensitate de sunet puternic, accentuat și se percepe ca un /u/, iar cel de-al doilea element nu cade sub accent și se percepe ca sunetul /ə/. Nucleul diftongului /'uə/ se caracterizează prin următorii formanți: F1 = 300-500 Htz, F2 = 800-950 Htz, F3 = 1650-2650 Htz, F4 = 4000-4300 Htz. Cantitatea energiei de articulare a sunetului /u/ este mai mare comparativ cu cea a sunetului /ə/ al diftongului /'uə/. Culminația intensității ține de primul element /u/ al diftongului /'uə/. Tensiunea organelor de vorbire este, de asemenea, mai mare la articularea primului element, față de cel de-al doilea. De regulă, primul element /u/ al diftongului /'uə/ este mai lung decât glăidul său /ə/. Limita de trecere între monoftongii /u/ și /ə/ nu este clar delimitată și con-

stituie aproximativ 12-35% din lungimea diftongului. Spectrul elementului al doilea conține următorii formați: F1 = 400-650 Htz, F2 = 800-1000 Htz, F3 = 1200-2650 Htz, F4 = 4000-4300 Htz.

Recomandări articulatorii. Pentru a preîntâmpina greșelile tipice privind articularea eficientă a diftongului /'uə/, recomandăm ca în etapa incipientă să se pornească de la /uə/ din limba română, care se întâlnește în cuvintele: *superflu'ă, continu'ă, nou'ă, plou'ă, rou'ă, dou'ă* ș.a., în care îmbinarea celor două sunete, dacă elementul /u/ este pronunțat cu intensitate, coincide practic cu diftongul englez. De asemenea, trebuie să cerem elevilor și studenților ca, în timpul articulării, buzele lor să nu fie deplasate înainte și rotunjite mult, maxilarul inferior să nu fie prea depărtat de cel superior. Se recomandă apoi exersarea fonetică conform etapelor probate și supuse practicii de mai mulți ani în grupele naționale:

1. **Cuvinte:** *January, February, curs, curious, pure, fuel, security, poor, tour, tourist, plural, boor, rural, tournament, poorly, fury, Europe, durably, assure, amour, adjure, allure, purely, usual, bourgeois, sewers, cureless, durable, furious, obscure, virtually, moor, sure, tours, plurals, jury, rural, surely, tournaments, jurist, cure, duel, doer, dour, dourly, assurance, tourists, cruel, endure, lure, boorish, steward, sewer, during.*

2. **Îmbinări de cuvinte:** *curious tourist; dour and poor; mooring-mast; moor game; rural brewery; sour dough; sweet and sour; rest cure; manual work; as dead as dodo.*

3. **Propoziții în care diftongul ['və] apare frecvent:** a) în ortografie: *The noun is in the plural, Surely the fuel is valuable, Is Europe poor in moors?, He still works on an old manual typewriter;* b) în ortoepie (cu transcripție): *The poor curate lived on the moors [ðə 'pʊə 'kjʊərɪt 'lɪvd ɔn ðə ↓ 'mʊəz]; There was a duel between two furious members of the jury [ðeə wəz ə ,dʒʊəl bitwi:n ,tu: ,fjʊəriəs ,membəz əv ðə ↓ 'dʒʊəri]; Pure water was difficult to procure on the moor ['pjʊə 'wɔ:tə wəz 'dɪfɪkəlt tə prə'kjʊə ɔn ðə ↓ 'mʊə]; You may rest assured that the detour won't make him curious [ju meɪ 'rest ə'ʃʊəd ðət ðə 'di:tʊə 'wəʊnt 'meɪk hɪm ↓ 'kjʊəriəs].*

4. **Proverbe:** *Prevention is better than cure. What can't be cured must be endured. Curiosity killed a cat. To drive coach and horses through. Past cure, past care. One must be sometimes cruel to be kind. It is sure to be dark if you shut your eyes.*

5. **Exerciții contrastive:** *tour[tvə] – usually ['ju:ʒvəli]; dour [dvə] – vacuum ['vækjʊəm]; endure [en'dʒvə] – continuous [kən'tɪnjuəs]; brewery ['brʊəri] – influence ['ɪnflʊəns]; bureau ['bjʊərəv] – valuable ['væljʊəbl]; fluent ['flʊənt] – rescuer ['reskjʊə].*

6. **Diftongul ['və] contrastat cu vocala [u:] în perechi minimale:** boor [bvə] – boo [bu:]; cure [kjvə] – queue [kju:]; ewer [jvə] – you [ju:]; lure [l(j)və] – loo [lu:]; moor [mvə] – moo [mu:]; poor [pvə] – pooh [pu:]; sure [ʃvə] – shoe [ʃu:]; moored [mvəd] – mood [mu:d]; tour [tvə] – two [tu:]; pure [pvə] – pew [pu:]; dour [dvə] – do [du:]; steward [stivəd] – stewed [stju:d].

7. **Diftongul ['və] contrastat cu diftongii ['ɛə] și ['ɪə]:** sure [ʃvə] – share [ʃɛə] – sheer [ʃɪə]; poor [pvə] – pair [pɛə] – peer [pɪə]; dour [dvə] – dare [dɛə] – dear [dɪə]; tour [tvə] – tear [tɛə] – tear [tɪə]; lure [l(j)və] – lair [lɛə] – Lear [liə]; boor [bvə] – bear [bɛə] – beer [bɪə]; moor [mvə] – mare [mɛə] – mere [mɪə]; wooer [wvə] – wear [wɛə] – we're [wɪə].

8. **Diftongul ['və] contrastat cu alți diftongi sau monoftongi în propoziții:**

a) „He's past cure”, the doctor said [hɪz pa:st 'kjvə ðə 'dɔktə ↓ 'sed]. – „He's past care”, the doctor said [hɪz 'pa:st 'kɛə ðə 'dɔktə ↓ 'sed]. b) She didn't like his luring eyes [ʃɪ 'dɪdnt 'laɪk hɪz 'l(j)vərɪŋ ↓ 'aɪz]. – She didn't like his leering eyes [ʃɪ 'dɪdnt 'laɪk hɪz 'lɪərɪŋ ↓ 'aɪz]. c) This is a sure waste of time [ðɪs ɪz ə 'ʃvə 'weɪst əv ↓ 'taɪm] – This is a sheer waste of time [ðɪs ɪz ə 'ʃɪə 'weɪst əv ↓ 'taɪm]. d) There is no cure for it [ðər ɪz 'nəv ↓ 'kjvə fər ɪt]. – There is no queue for it [ðər ɪz 'nəv ↓ 'kju: fər ɪt]. e) They made a success of the tour. [ðeɪ 'meɪd ə sək'ses əv ðə ↓ 'tvə]. – They made a success of the two [ðeɪ 'meɪd ə sək'ses əv ðə ↓ 'tu:].

Fraze și propoziții engleze în care se întâlnesc cuvinte cu diftongul /'və/:

a) în transcriere: | ðə 'pvə 'stjvəd wɪl bi 'ʃvə tə 'daɪ tə ↓ n sɪt | 'ʃvəli ðə ↗ jvərəlz ə: 'pvə ɪn mvəz | aɪm 'ʃvə ðeɪ wɪl 'spi:k f ləvəntli nekst jə | ə: ju: 'ʃvə hi: ɪz ↗ pvə l jes əv'kɔ:s aɪ əm ↓ ʃvə | hɪz 'dri:m ɪz tə 'meɪk ə 'tvə tə ↓ jvərəp | 'dɒvnt bi ↗ kvəl l tə pvə ↓ mjvəriəl | hi ɪz 'ʃvə hi wɪl bi kjvəd | ə: ju: 'ʃvə ðeɪ wɪl 'meɪk ðɛə ↗ tvə ɪn 'dʒænjvəri | aɪm 'ʃvə ðeɪ wɪl 'kʌm ɪn ↓ febrvəri | hi ɪz ʃvə tə sə'kjvə ðɛə ↗ mju: tʃvəl ↓ help.

b) în ortografie: *I am sure he will help us with our wall newspaper. I think I saw your aunt here last January but I am not sure. Surely the fuel is valuable. He is sure to secure their mutual help. Put the word a „fuel” in the plural. His dream is to make a tour to Europe. He is sure he will be cured. I am sure they will speak English fluently next year. It is a usual tour in Europe. Are you sure he is poor? Of course, I am sure. Is Europe poor in moors? The tourist variant of the TU-114 is able to carry 220 passengers. He usually takes part in tournaments. Are you sure they will make their tour in January? During the period of the Five-Year Plan in a number of plants machines will completely replace the work of men. He usually takes part in tournaments every year. Many tourists travelled over Europe during February and January. Many tourists come to Kishinev in January too. The solution was obscured by impurities.*

În încheiere trebuie reținut faptul că, ținând cont de caracteristicile generale, articulatorii și acustice ale diftongului /'uə/, primul element /u/ este principal, se caracterizează prin durată mai mare de pronunție și formează nucleul silabic. Al doilea element are statut de sunet glisant. Diftongul /'uə/ este descendent.

Referințe bibliografice

1. Nicanor Babără, *Aspecte de predare a diftongilor din limba engleză*, U.S.M., Chișinău, 1990, 128 p.
2. Mihail Bogdan, *Fonetica limbii engleze*, Editura Științifică, Cluj, 1962, 312 p.
3. Dumitru Chițoran, Hortensia Pârlog, *Ghid de pronunție a limbii engleze*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1989, 206 p.
4. Călina Gogălniceanu, *The English Phonetics and Phonology*, Editura Chemarea, Iași, 1993, 354 p.
5. Daniel Jones, *An Outline of English Phonetics*, Cambridge University Press, Cambridge, 1987, 328 p.
6. Marilena Munteanu-Alexandrescu, *Limba engleză. Știți să pronunțați corect?*, Editura Niculescu SRL, București, 1995, 272 p.
7. J. D. O'Connor, *Better English Pronunciation*, Cambridge University Press, Cambridge, 1967, 179 p.
8. S. Leonteva, *A Theoretical Course of English Phonetics*, Higher School Publishing House, Moscow, 1988, 272 p.
9. H. Pârlog, *The Sound of Sounds*, Hestia Publishing House, Timișoara, 1995, 175 p.
10. Н. М. Бабырэ, *Сравнительно-сопоставительный анализ английских и молдавских дифтонгов*, Manuscris al tezei de doctor în științe filologice, U.S.M., Chișinău, 1977, 254 p.
11. В. И. Балинская, *Орфография современного английского языка*, Высшая школа, Москва, 1967, 328 с.
12. А. Л. Трахтеров, *Практический курс фонетики английского языка*, Высшая школа, Москва, 1976, 312 с.
13. Б. Я. Лебединская, *Фонетический практикум по английскому языку*, Международные отношения, Москва, 1978, 176 с.
14. В. Е. Шевякова, *Коррективный фонетический курс английского языка*, Наука, Москва, 1968, 180 с.